

зовнішніх у внутрішні і таким чином породжується потреба в самореалізації та особистісному рості. Домінуючий мотив творчої діяльності як самовдосконалення породжує безпосередній результат – набуття нових особистісних якостей та нарощування творчого потенціалу. Особливості мотиваційних рис творчої людини визначаються її ціннісно-мотиваційною сферою і внутрішнім потенціалом і виражаються через мотиви. У сучасному суспільстві домінуючими мотивами творчості виступають перш за все такі спонукальні сили, як прагнення людини до самореалізації, самоактуалізації, самоствердження, самовіддачі, самовдосконалення, успіху і суспільного визнання.

Література:

1. Аверин В.А. Психологія особистості: навч. посіб. / В.А. Аверин. – Спб., 2001.
2. Ильин Е.П. Мотивация и мотивы. / Е.П. Ильин. – СПб., 2000.
3. Низамов Р.А. Дидактические основы активизации учебной деятельности студентов / Р. А. Низамов. – Казань : КГУ, 1975. – 304 с.
4. Петровський А.М. / 100 великих психологов. Автор-составитель В. Яровицкий. – М.: Вече, 2004. – С. 101-104.

УДК 159.922.1

*Софілканіч Надія Олександрівна
Мукачівський державний університет
м. Мукачево, Україна*

КОМПОНЕНТИ ПСИХОЛОГІЧНОЇ ГОТОВНОСТІ ДО СТВОРЕННЯ СІМ'Ї У ПЕРІОД РАННЬОЇ ДОРОСЛОСТІ

Сучасний світ кардинально змінюється: глобалізація, віртуальне спілкування, on-line-життя в соціальних мережах, індивідуалізація, стирання кордонів між країнами, культурами, релігіями та расовою приналежністю. І як наслідок це призводить до ще більших змін в ставленні до інституту сім'ї. Все частіше сучасна молодь в більшості країнах світу задається питанням: «створювати сім'ю чи ні? І навіщо?». З'являються такі нові форми шлюбу як гостьовий, цивільний, фіктивний, груповий, вільний, полігамний шлюб, стають популярними течії свідомо бездітних сімей, так звані childfree шлюби.

Згідно досліджень, частина молоді вважає, що момент створення власної сім'ї визначає не фізіологічний вік, а саме готовність індивіда до цього вчинку. Одночасно для себе вони не можуть визначити чіткі критерії даної «готовності».

Для успішного формування сім'ї індивід повинен чітко уявляти собі, що значить бути чоловіком або дружиною, батьком чи матір'ю, як вести господарсько-побутову сферу, як вирішувати внутрішньо-сімейні конфлікти, як виховувати дітей. Нерозуміння або небажання зрозуміти нову соціальну роль призводить до психологічної неготовності до створення сім'ї.

Готовність до створення сім'ї набагато ширше поняття чим готовність до шлюбу, адже перше передбачає не тільки відносини між чоловіком та дружиною, а і батьківські відносини, та відносини з родичами нової сім'ї (свекруха, теща, сестри, брати чоловіка чи дружини тощо).

В рамках нашого дослідження ми зупинимося на розгляді психологічної готовності до створення сім'ї шляхом дослідження її компонентів: мотивації на укладення шлюбу, ціннісних орієнтацій, подружніх установок і очікувань, уявлення про подружню ієрархію, уявлення про подружні відносини. Кожен, виділений нами компонент психологічної готовності до шлюбу містить когнітивну, емоційну, мотиваційну і поведінкову складові.

За допомогою емпіричного дослідження ми визначили, що для респондентів є важливими такі компоненти готовності до утворення шлюбу: позитивна комунікативна установка, вміння йти на компроміс, повага і самоповага, адекватна самооцінка.

Серед ціннісних орієнтацій в одружених переважає щасливе сімейне життя, здоров'я, любов, впевненість у собі, наявність хороших і вірних друзів.

Серед ціннісних орієнтацій неодружених переважає щасливе сімейне життя, здоров'я, любов, свобода як незалежність у вчинках і діях, матеріально-забезпечене життя, наявність хороших і вірних друзів, впевненість у собі.

При цьому присутня невідповідність уявлень про себе реального та уявлень про себе в ролі чоловіка (дружини). Складність чи відтермінування створення сім'ї може виникати з небажання змінювати самого себе. Так само присутня розбіжність якостей бажаного чоловіка (дружини) та якостей друзів з кола по повсякденному спілкуванню, з яких взагалі-то і вибирається врешті решт партнер. Якості особистості, які в уяві є значущими для ідеального чоловіка, в реальному спілкуванні молоді не мають вирішального значення. Аналіз передшлюбних уявлень показав неузгодженість між якостями, яким надається перевага партнеру по спілкуванню та характеристиками майбутнього (бажаного) чоловіка. Потрібно відмітити, що неодружені студенти сильно відрізняються за ступенем відповідності образів друга та чоловіка. Неузгодженість передшлюбних уявлень образів друга та чоловіка, що в свою чергу може в подальшому викликати непорозуміння та сімейні конфлікти та створювати нервово-психічне напруження.

Література:

1. Алешина Ю.Е. Социально-психологические методы исследования супружеских отношений / Ю.Е. Алешина, Л.Я. Гозман, Е.М. Дубовская // Спецпрактикум по социальной психологии. – МГУ им. М.В. Ломоносова, Фак. психологии. – М. : Изд-во Моск. ун-та, 1987. – 120 с.
2. Андреева Т.В. Семейная психология: учеб. пособ. / Т.В. Андреева. – СПб.: Речь, 2004. – 244 с.
3. Волкова А.Н. Методические приемы диагностики супружеских отношений. / А.Н. Волкова, Т.М. Трапезникова. // науч. журн. Вопросы психологии, НИИТ МГАФК. – 1985. – №5. – С. 110–116.

4. Голод С.И. Сексуальное поведение и субкультурная дифференциация полов / С.И. Голод // Социологический журнал. – М.: Институт социологии РАН, 1994 – № 4. – С. 127-133.

5. Жолудева С.В. Психологическая готовность к браку на разных этапах периода взрослости : автореф. дис. на соиск научн. ступени канд. псих. наук / С.В. Жолудева – Ростов-на-Дону, – 2009. – 400 с.

6. Эйдемиллер Э.Г. Психология и психотерапия семьи / Э.Г.Эйдемиллер, В.В. Юстицкий. – СПб.: Питер, 1999. – 656 с.

УДК 685.31: 613.48

Фордзюн Юрій Іванович
Мукачівський державний університет
м. Мукачево, Україна

ПСИХОЛОГІЧНА ПРИРОДА КОМФОРТНОСТІ ВЗУТТЯ В КОНТЕКСТІ ВЗАЄМОДІЇ МІЖ ВІДЧУТТЯМ, СПРИЙНЯТТЯМ ТА ПІЗНАННЯМ

Пізнання людиною системи «виріб (товар)-споживач-середовище» відбувається на основі власного досвіду від безпосереднього відчуття та сприйняття відповідного об'єкту, до більш складних пізнавальних процесів: мислення, усвідомлення, пам'яті та уявлення, які є результатом накопиченого досвіду людства, тобто суспільним надбанням. Тому еволюція, розвиток та вдосконалення технічного об'єкту, наприклад, взуття здійснюється через цілеві настанови завдяки інформуванню, комунікуванню між споживачем та виробником.

В сучасній індустрії одягу та взуття для стимулювання попиту на продукцію, для орієнтації, як на товар, так і споживача широко використовується поняття *комфортність*. Запропонована методика оцінки комфортності взуття, як ергономічного показника з огляду фундаментальних засад теорії поведінки споживача – *потреби (need)*, *корисності (utility)* та споживчого вподобання (переваги) (*consumer preference*) [1].

В системі «взуття-споживач-середовище» споживчі властивості конкретного взуття залежатимуть, як від об'єктивних, так і від суб'єктивних чинників системи, які, очевидно, можна розглядати незалежно один від другого, а також у певній причинно-наслідковій залежності між собою, оскільки, споживач взуття виступає одночасно, як *дослідник*, і як *об'єкт дослідження*. Адже *об'єктивні* чинники визначаються умовами середовища, у яких експлуатується виріб та його критеріями якості (конструкція, природа використаних матеріалів). *Суб'єктивні* – зумовлені безпосередніми органолептичними відчуттями споживача в конкретних умовах експлуатації (температура, вологість, тиск, швидкість повітря, закритість приміщення, вид діяльності людини тощо).

Показано, що комфортність має свою природню, суб'єктивну, а відповідно індивідуальну сутність, зокрема, органолептичну, що обумовлена

МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

89600, м. Мукачево, вул. Ужгородська, 26

тел./факс +380-3131-21109

Веб-сайт університету: www.msu.edu.ua

E-mail: info@msu.edu.ua, pr@mail.msu.edu.ua

Веб-сайт Інституційного репозитарію Наукової бібліотеки МДУ: <http://dspace.msu.edu.ua:8080>

Веб-сайт Наукової бібліотеки МДУ: <http://msu.edu.ua/library/>